LUONNOS 11.1.2021

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2021 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) sekä maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 22 §:n 6 momentin ja 23 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on 22 §:n 6 momentti laissa 1358/2014:

1 luku
Soveltamisala ja määritelmät
1 §
Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään seuraavissa valtioneuvoston asetuksissa säädettyjen maa- ja puutarhatalouden kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta:
1) vuodelta 2021 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2021), jäljempänä *Etelä-Suomen kansallinen tukiasetus*;
2) vuodelta 2021 maksettavasta pohjoisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2021), jäljempänä *pohjoinen tukiasetus*;
3) vuodelta 2021 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2021);
4) sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2021 maksettavasta kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (xx/2021);
5) sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetusta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (759/2008), jäljempänä *sika- ja siipikarja-asetus*.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta puutarhataloudelle maksettaviin Etelä-Suomen kansallisen tukiasetuksen 4–6 §:n ja pohjoisen tukiasetuksen 5 luvun mukaisiin tukiin.

2 §
Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:
1) *nautarekisterillä* nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 3 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan ja eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010), jäljempänä *eläintunnistusjärjestelmälaki*, 2 luvun mukaista rekisteriä;
2) *eläinryhmällä* emolehmiä, vähintään kahdeksan kuukauden mutta enintään kahden vuoden ikäisiä emolehmähiehoja, yli kahden vuoden mutta enintään neljän vuoden ikäisiä emolehmähiehoja, vähintään kuuden kuukauden mutta alle 20 kuukauden ikäisiä sonneja ja härkiä, teurastettuja hiehoja, teurastettuja sonneja ja härkiä, vähintään vuoden ikäisiä uuhia sekä vähintään vuoden ikäisiä kuttuja;
3) *maidon suoramyynnillä* tuottajan suorittamaa maidon myyntiä tai siirtoa suoraan kuluttajalle sekä tuottajan suorittamaa muiden maitotuotteiden myyntiä tai siirtoa;
4) *maitorekisterillä* maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 41 a §:n mukaista rekisteriä.

2 luku
Valvontaa koskevat yleiset säännökset
3 §
Tarkastuskohteiden otos

Paikalla tehtävien tarkastusten otoksessa käytetään satunnaisotantaa tai satunnaisotantaa ja painotettua otantaa.

4 §
Tuen myöntämisen edellytysten tarkastaminen

Tuen myöntämisen edellytysten täyttyminen on tarkastettava noudattaen mitä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 74 artiklan 1–3 kohdissa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014, jäljempänä *valvonta-asetus*, 29 artiklassa säädetään.

Edellä 3 §:n mukaisesti tarkastukseen valitut maatilat on tarkastettava pinta-alaperusteisten tukien osalta noudattaen mitä valvonta-asetuksen 37–39 artiklassa säädetään ja kotieläintukien osalta mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 30 artiklassa ja valvonta-asetuksen 42 artiklassa säädetään.

5 §
Paikalla tehtävien tarkastusten vähimmäismäärä

Kansallista kasvintuotannon tukea hakeneista maatiloista vähintään yksi prosentti ~~kolme prosenttia~~ on tarkastettava paikalla tehtävin tarkastuksin.

Kansallista kotieläintukea naudoista hakeneista tiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti ~~kolme prosenttia~~. Uuhista ja kutuista kansallista eläintukea hakeneista maatiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti ~~kolme prosenttia~~.

Tuotannosta irrotettua sika- ja siipikarjatalouden tukea hakeneista maatiloista on tarkastettava vähintään yksi prosentti ~~kolme prosenttia~~.

Mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea hakeneista hakijoista on tarkastettava vähintään yksi prosentti ~~kolme prosenttia~~.

Elintarvikelain (23/2006) 6 §:n 22 kohdassa tarkoitetuista poroteurastamoista ja 23 kohdassa tarkoitetuista teurastamoista, joissa on teurastettu hiehoja, sonneja ja härkiä, joista on haettu kansallista kotieläintukea, on tarkastettava yhteensä vähintään 5 prosenttia.

Meijereistä, jotka ottavat vastaan maidon tuotantotuen maksun perustana olevaa maitoa, on tarkastettava vähintään 10 prosenttia. Valvottavien meijerien niistä maidontuottajista, jotka ovat hakeneet maidon tuotantotukea, on tarkastettava edustava otos. Maidon suoramyynnin osalta on tarkastettava vähintään 3 prosenttia tuenhakijoista.

6 §
Otannan käyttö mehiläisyhteiskuntien tarkastuksessa

Mehiläisyhteiskuntien tarkastus voidaan rajoittaa otokseen, jonka suuruus on vähintään puolet niistä mehiläisyhteiskunnista, joista tukea on haettu. Otoksen ei kuitenkaan tarvitse ylittää 100 mehiläisyhteiskuntaa. Jos otoksen perusteella tehdyssä tarkastuksessa havaitaan, että yli 10 prosenttia mehiläisyhteiskunnista on hylättävä, tarkastus on laajennettava koskemaan kaikkia tuen hakijan mehiläisyhteiskuntia.

3 luku
Kasvintuotannon tukien valvonta
7 §
Tuen myöntämisen edellytykset

Valvonnassa on tarkastettava kasvintuotannon tukien myöntämisen edellytysten täyttyminen. Valvonnassa on tarkastettava lohkon hallinta. Jos lohkon hallintaa ei voida todeta valvonnassa, lohko hylätään.

8 §
Maatalousmaan pitäminen avoimena

Jos maatalousmaata ei ole pidetty avoimena maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001), jäljempänä *tukilaki*, 9 §:n 4 momentin nojalla annetuissa säännöksissä säädetyllä tavalla, kyseinen ala hylätään valvonnassa.

9 §
Tuotantotapa ja ympäristöehdot

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu tukilain nojalla annetuissa säännöksissä määriteltyä paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon ottavaa tuotantotapaa.
Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu pohjoisen tukiasetuksen 8 §:ssä säädettyjä ympäristöehtoja.

10 §
Hampun valvonta

Valvonnassa on tarkastettava yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 32 artiklan 6 kohdassa, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 9 artiklassa ja valvonta-asetuksen 17 artiklan 7 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttyminen sekä kasvuston säilyttäminen.

4 luku
Kotieläintukien valvonta
11 §
Tuen myöntämisen edellytykset

Kansallisten kotieläintukien valvonnassa on tarkastettava kotieläintukien myöntämisen edellytysten täyttyminen. Valvonnassa on tarkastettava tukihakemuksessa ilmoitettu eläinmäärä sekä eläinten tukikelpoisuus. Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on noudatettu tukilain nojalla annetuissa säännöksissä määriteltyä tuen perusteena olevalle eläinlajille tavanomaista tuotantotapaa.

12 §
Naudat

Valvonnassa on tarkastettava, että naudat on merkitty ja rekisteröity eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa, pohjoisen tukiasetuksen 23 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja eläinyksiköistä eräissä maatalouden tuissa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (45/2015), jäljempänä *eläinyksikköasetus*, säädetyllä tavalla. Nauta on hylättävä valvonnassa, jos sitä ei ole rekisteröity tai merkitty tukiehtojen mukaisesti tai se ei täytä muita tuen myöntämisen edellytyksiä.

Jos eläinrekisterin tai eläinluettelon mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty naudoista kirjanpitoa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

13 §
Uuhet ja kutut

Valvonnassa on tarkastettava, että uuhet ja kutut on merkitty ja rekisteröity lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 21/2004 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja eläintunnistusjärjestelmälain 2 luvussa tarkoitettuun lammas- ja vuohirekisteriin eläintunnistusjärjestelmälaissa, pohjoisen tukiasetuksen 23 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja eläinyksikköasetuksessa säädetyllä tavalla. Valvonnassa on tarkastettava, että pohjoisen tukiasetuksen 11 §:ssä säädetyt uuhista maksettavan tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät ja että tukikelpoisten uuhien määrä vastaa hakemuksessa ilmoitettua uuhien määrää. Uuhi tai kuttu on hylättävä valvonnassa, jos sitä ei ole merkitty tai rekisteröity tukiehtojen mukaisesti tai se ei täytä muita tuen myöntämisen edellytyksiä.

Jos eläinrekisterin tai eläinluettelon mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty uuhista ja kutuista kirjanpitoa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty kutun maidontuotannosta kirjanpitoa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Valvonnassa on tarkastettava kirjanpitoon merkittyjen tietojen paikkansapitävyys vertaamalla kirjanpitoa maatilalla oleviin osto- ja myyntitositteisiin sekä muihin tuen myöntämisen perusteena oleviin asiakirjoihin.

14 §
Hevoset

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty hevosista kirjanpitoa tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

15 §
Sika- ja siipikarjatalouden tuet

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen valvonnassa on tarkastettava tukilain 10 c ja 10 d §:n mukaisesti vahvistettu viitemäärä sekä tukilain 10 e §:ssä ja sika- ja siipikarja-asetuksen 10 §:ssä säädetyt eläintiheyttä ja kotieläintilaa koskevat edellytykset.

Valvonnassa on tarkastettava, että maatilalla on pidetty kirjaa eläintiheyslaskennan perusteena olevista eläimistä tukilain nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Lisäksi on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 23 §:n 1 momentin 4 kohdan ja Etelä-Suomen kansallisen tukiasetuksen 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiset sikarekisterin eläinmääräilmoitukset.

16 §
Eläintenpitäjäksi rekisteröityminen

Nautojen, lampaiden, vuohien, sikojen, siipikarjan ja mehiläisten pitäjien osalta on tarkastettava rekisteröityminen eläintenpitäjäksi eläintunnistusjärjestelmälain 9 §:n mukaisesti. Jos maatila ei ole rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi, tukea ei makseta.

17 §
Teurastamovalvonta

Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 12 ja 13 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen. Elintarvikelain 6 §:n 22 kohdassa tarkoitetussa poroteurastamossa ja 23 kohdassa tarkoitetussa teurastamossa tarkastetaan tukikelpoisuusedellytysten täyttyminen asiakirjatarkastuksella sekä vertaamalla asiakirjojen tietoja nautarekisterin tietoihin. Teurastamossa tarkastetaan lisäksi tarkastuspäivän teurastusmenettelyt otoksen perusteella. Eläin, jonka osalta havaitaan, että tukiehdot eivät täyty, hylätään.

18 §
Maidon tuotantotuen valvonta

Maidon tuotantotuen valvonnassa markkinointiin ostettua ja hyväksyttyä maitoa koskeva tarkastus on tehtävä maatilalla ja meijerissä. Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 9 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen ja maitorekisterissä olevien tietojen oikeellisuus kirjanpidon sekä muun asiakirja-aineiston perusteella. Lisäksi on tarkastettava valvonnassa olevan maatilan tuotantokyvyn ja maitorekisteriin merkittyjen tuotantotietojen yhteensopivuus.

Maidon suoramyynnin tarkastus on tehtävä maatilalla. Valvonnassa on tarkastettava pohjoisen tukiasetuksen 9 §:ssä säädettyjen tukiehtojen täyttyminen, maidon suoramyynnin ja maatilan tuotantokyvyn välinen yhteensopivuus sekä suoramyyntiä koskeva kirjanpito.

5 luku
Seuraamukset
19 §
Valvontaseuraamukset kasvintuotannontuissa

Pinta-alaa ja todettua kasvia koskevista valvontaseuraamuksista kasvintuotannon tuissa säädetään tukilain 18 §:ssä. Jos valvonnassa todettu pinta-ala on suurempi kuin hakemuksessa on ilmoitettu, tukea maksetaan enintään hakemuksessa ilmoitetun pinta-alan mukaan. Jos valvonnassa todetun tukeen oikeuttavan kokonaispinta-alan ja hakemuksessa ilmoitetun kokonaispinta-alan välinen erotus on enintään 0,1 hehtaaria eikä tukiehtoja ole kierretty tukilain 16 §:ssä tarkoitetulla tavalla, tukea maksetaan hakemuksessa ilmoitetun pinta-alan mukaan.

Jos ilmoitetun ja valvonnassa hyväksytyn pinta-alan erotus suhteessa valvonnassa hyväksyttyyn pinta-alaan on:
1) enintään 3 prosenttia, mutta kuitenkin yli 0,1 hehtaaria ja enintään 2 hehtaaria, tuki maksetaan valvonnassa hyväksytyn pinta-alan perusteella;
2) yli 3 prosenttia tai yli 2 hehtaaria, mutta enintään 10 prosenttia, valvonnassa hyväksytystä pinta-alasta vähennetään 0,75 kertaa todetun ylityksen verran;
3) yli 10 prosenttia, valvonnassa hyväksytystä pinta-alasta vähennetään todettu ylitys 1,5-kertaisena.

Jos valvonnassa lohkolla todetaan samaan tukeen oikeuttavia, mutta matalamman tukitason kasveja kuin mitä hakemuksessa on ilmoitettu, lohkon tukea alennetaan 20 prosentilla.

20 §
Pohjoisen tuen ympäristöehtoihin liittyvät seuraamukset

Jos maatilalla ei ole noudatettu pohjoisen tukiasetuksen 8 §:ssä säädettyjä ympäristöehtoja, maatilalle maksettavia pohjoisia tukia alennetaan enintään 5 prosenttia. Jos valvonnassa todetaan, että viljelijä on

tahallisesti jättänyt noudattamatta ympäristöehtoja, tukea alennetaan vähintään 15 ja enintään 100 prosenttia. Seuraamukset lasketaan pohjoisen hehtaarituen, yleisen hehtaarituen ja nuorten viljelijöiden tuen kokonaismäärästä.

Jos on kyse maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 29 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa laiminlyönneistä, tuenhakijalle voidaan antaa varoitus. Jos tuenhakija on saanut laiminlyönnistä edeltävien kolmen vuoden aikana varoituksen ja laiminlyönti havaitaan uudelleen, pohjoisen tukiasetuksen nojalla myönnettäviin tukiin tehtävä 1 momentissa tarkoitettu vähennys kerrotaan kolmella siten, että se on enintään 15 prosenttia.

21 §
Valvontaseuraamukset tuotantoon sidotuissa kotieläintalouden tuissa

Jos valvonnassa todettu eläinmäärä on suurempi kuin eläinmäärä, jolle tukea on haettu, tuki maksetaan enintään haetulle eläinmäärälle.

Jos jonkin eläinryhmän ilmoitetun ja valvonnassa todetun eläinmäärän taikka keskimääräisen eläinmäärän erotus suhteessa valvonnassa todettuun eläinmäärään on:
1) enintään 5 prosenttia tai enintään 2 eläintä, tuen määräytymisperusteena käytetään todettua eläinmäärää;
2) yli 5 prosenttia, mutta enintään 20 prosenttia tai jos erotus on yli 2 mutta enintään 4 eläintä, tuen määräytymisperusteena käytetään eläinmäärää, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä ilmoitetun ja todetun eläinmäärän erotus;
3) yli 20 prosenttia, mutta enintään 40 prosenttia, tuen määräytymisperusteena käytetään eläinmäärää, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä ilmoitetun ja todetun eläinmäärän erotus kaksinkertaisena; tai
4) yli 40 prosenttia, tuen määräytymisperusteena oleva eläinmäärä on 0.

Jos valvonnassa todetaan, että jonkin eläinryhmän osalta ei ole pidetty kirjanpitoa lainkaan tai kirjanpidon perusteella ei voida selvittää tuen määräytymisen perusteena olevaa eläinmäärää, tukea ei makseta tukivuonna kyseisen eläinryhmän osalta.

22 §
Seuraamukset tuotannosta irrotetussa kotieläintalouden tuissa

Jos maatilalla, jolle on vahvistettu tukilain 10 c §:n 1–3 momentissa ja 10 d §:n 1–3 momentissa säädetty viitemäärä, tukilain 10 e §:ssä tai sika- ja siipikarja-asetuksen 10 §:ssä säädetyt edellytykset eivät täyty, tuotannosta irrotettua sika- ja siipikarjatalouden tukea ei makseta.

23 §
Tuotantotapaan liittyvät seuraamukset

Tuotantotapaan liittyvistä seuraamuksista säädetään tukilain 19 ja 20 §:ssä.

24 §
Maidon tuotantotukeen liittyvät vähennykset

Jos valvonnassa todettu maitomäärä on pienempi kuin meijerin maitorekisteriin ilmoittama maitomäärä tai tuenhakijan ilmoittama suoramyyntimaidon määrä, tuki maksetaan valvonnassa todetun maitomäärän mukaisesti.

25 §
Seuraamusten laskenta

Pinta-alavirheistä johtuvat seuraamukset vähennetään kasvintuotannon tuesta ennen muita seuraamuksia.

Eläinmäärän erotuksesta johtuvat seuraamukset kotieläintuissa lasketaan ennen muita seuraamuksia. Jos 21 §:ssä tarkoitettu eläinmäärinä laskettu erotus johtaa eri lopputulokseen kuin prosentteina laskettu erotus, valvonnassa käytetään tuen hakijan kannalta edullisempaa tulosta.

6 luku
Erinäiset säännökset
26 §
Ilmoitusvelvollisuus

Jos valvonnassa havaitaan, että eläimiä hoidetaan tai kohdellaan eläinsuojelulain (247/1996) taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnoista on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle virkaeläinlääkärille, terveystarkastajalle tai poliisille.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle on tiedotettava 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta.

27 §
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan xx päivänä xx kuuta 2021.

Helsingissä xx päivänä xx kuuta 2021

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies Suvi Ruuska